

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö

Aihe: Suomen Tieyhdistyksen lausunto koskien ympäristöministeriön laatimaa luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön.

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta asiassa.

Asemakaavoituksessa on huomioitava liikenneyhteydet esitettyä paremmin

Tieyhdistys muistuttaa erityisesti uusien hajallaan olevien asuinalueiden liikenneyhteyksien selvittämisestä. Kokemukset kentältä ovat osoittaneet, että valitettavan moni kunta kaavoittaa uusia asuinalueita melko kauaksi olemassa olevasta taajamasta siten, että alueen liikenne suuntautuu merkittävässä määrin yksityistieverkolle. Pahimmissa tapauksissa koko asuinalueen liikenne perustuu yksityistiehen. Yleisempi on malli, jossa yksityistieverkko tarjoaa tuleville asukkaille luontevan ja kenties suurimman kulkuyhteyden kunnan tai valtion väyläverkolle. Näin syntyvän läpiajoliikenteen rajoittaminen ja käyttömaksujen periminen tien käyttäjiltä on yleensä hyvin vaikeaa ellei mahdotonta.

Tieyhdistys katsoo, että vastuu julkisten liikenneyhteyksien toiminnasta ja rahoituksesta kuuluu silloin kunnalle, eikä asemakaavoituksella tule luoda tilannetta, jossa kunta ulkoistaa vastuun yksityisille tiekunnille. Näin ollen liikenneyhteyksien järjestämiselle ja todennäköisten kulkuteiden selvittämiselle tulisi asettaa tiukempia vaatimuksia asemakaavoituksen osalta. Ulkopuolisen läpikulkuliikenteen haitat ja kustannukset ovat monissa tapauksissa kohtuuttoman suuria.

Tieyhdistys ei kuitenkaan halua rajoittaa maalle rakentamista eikä pidä ongelmana yksityistien varteen rakennettavia rakennuksia. Niiden kiinteistöt tulevat teosakkain ja maksavat osuutensa tien ylläpidosta.

Liikenteen käyttövoimien muutoksen ja uudenlaisten liikenteen palveluiden huomioiminen

Tieyhdistys vaatii huomioimaan kumipyöräliikenteen asettamat vaatimukset myös tulevaisuudessa. Suomalainen liikennejärjestelmä tulee perustumaan suurelta osin autoiluun myös niin pitkälle tulevaisuuteen kuin on mahdollista arvioida.

Käyttövoimien muuttuminen tulee vähentämään autoliikenteen ympäristöhaittoja ja maankäytön suunnittelussa tuleekin varautua mm. sähköautojen latauskenttien vaatimiin tarpeisiin. Mikäli suunnittelu perustuu vain kiskoliikenteen suosimiseen tulee tästä ennen pitkää ongelmia. Lisäksi tulee varautua erilaisiin liikenteen uusiin palveluihin kuten yhteiskäyttöön, jaettujen tavarakuljetusten jakelupisteisiin ym.

Katualueiden ilmaisluovutuksesta luopuminen

Tieyhdistys pitää erittäin tärkeänä ehdotettua muutosta katualueiden ilmaisluovutuksesta luopumisesta. Kyse on sekä maanomistajien että tiekuntien omistusoikeuden turvaamisesta ja siten perusoikeuskysymyksestä.

Tierasitteena rakennetun tien alla oleva maapohja kuuluu edelleen maanomistajan omistukseen, mutta tierakenne on tiekunnan omaisuutta. On kyse omaisuudensuojasta, jota nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rikotaan pakotettaessa tiekunta luovuttamaan omaisuutensa vastikkeetta kunnalle.

Tierakenne on tyypillisesti vajaan metrin paksuinen maa-aineksista koostuva rakenne, mutta siihen voi sisältyä muitakin tietekniikkaa, kuten tievalaistus, kaiteita, siltoja ym. ja lisäksi sen rakentaminen on tapahtunut yksityisten tieosakkaiden varoilla. Tierakenteen arvo on tyypillisesti joitakin kymppitonneja per kilometri. Tähän asti kunta on asemakaavoituksen yhteydessä ottanut ne korvauksetta haltuunsa.

Tieyhdistys pitää erittäin tärkeänä oikeusturvakysymyksenä esitettyä uudistusta, jossa kunta korvaisi haltuunsa ottamat tierakenteet niiden omistajille.

Helsingissä 7.12.2021

Simo Takalammi,
Suomen Tieyhdistys